

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3895/2024
06.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Петковић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Гордана Јанковић, адвокат из ..., ради предаје малолетног детета ВВ, чији је привремени старатељ ГГ, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 12/23 од 15.05.2023. године, у седници већа одржаној 06.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 12/23 од 15.05.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П2 245/2022 од 03.08.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да тужиљи преда малолетну ВВ. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 12/23 од 15.05.2023. године, потврђена је првостепена пресуда, а жалба тужене одбијена као неоснована.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном и другостепеном поступку, тужила је мајка мал. ВВ, рођене ...2009. године, која је након прекида брачне заједнице родитеља у септембру 2017. године остала да живи са оцем. Мал. ВВ је након смрти оца ...2020. године остала да живи са туженом - сестром по оцу и њеном породицом, супругом и децом у домаћинству где је живела са оцем и са туженом. Брак тужиле и сада пок. ДД није формално разведен тако да је престао његовом смрћу. Тужила је због поремећених односа напустила брачну заједницу и отишла у кућу својих родитеља, где сада живи са сином из првог брака и његовом породицом. Мал. ВВ је решењем Центра за социјални рад Смедерево од 08.07.2020. године одређен старатељ и одлучено да ће до даљег пребивалиште мал.детета бити у ..., на адреси где станује тужена, њена сестра по оцу. Према извештају надлежног органа старатељства, након више обављених разговора, мал. ВВ је изразила нетрпељивост према мајци указавши да не жели да живи са њом и да се томе јасно противи, да су у домаћинству тужене задовољене све њене потребе, да је задовољна и да не жели да напусти породицу своје сестре по оцу. Мал. ВВ дуго низ година нема контакт са мајком, а евентуални одлазак код мајке би доживела као велику непријатност, док мајка са своје стране није учинила довољно да се контакт између ње и детета обнови. Реакција мал.детета при сваком помињању могућности да се обнови контакт са мајком таквог је интензитета да свакако не може бити плод опструирања, мада несумњиво постоји утицај тужене на мал. ВВ, па сваки разговор обављен са њом водио је истој реакцији, која је искључивала постојање било какве могућности да се између ње и мајке обнови и успостави контакт, те поред интензивног рада са дететом и мајком није дошло до њиховог емотивног повезивања. Мал. ВВ изражава велики отпор према мајци, који је евидентан и јак, а Центар за социјални рад није успоставио релацију и емотивно повезивање. Имајући у виду да се мал. ВВ добро осећа у средини и породичном окружењу где живи процењено је да је њен развој здрав и у складу са узрастом и развојним потребама детета, те да при постојећим околностима нема простора за предају детета мајци. О противтужбеном захтеву за лишење родитељског права тужиле правноснажно је одлучено тако што је противтужба одбачена.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је након одржане расправе, имајући у виду најбољи интерес мал.детета одбио тужбени захтев за предају мајци као родитељу који врши родитељско право и применом члана 6, 60. став 1, 65. Породичног закона и члан 3. став 1. Конвенције о правима детета и члана 65. став 2. Устава РС, одлучио као у изреци.

Врховни суд налази да се ревизијом тужене неосновано побија другостепена пресуда због погрешне примене материјалног права.

Према члану 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97) у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Државе чланице се обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и преузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере (став 2.).

Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. У спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета (члан 266. наведеног закона) и пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима (члан 270.).

У свестрано оцењеном најбољем интересу мал. ВВ, и по оцени ревизијског суда одлучено је да у конкретном случају нема места предаји мал.детета туженој мајци ко родитељу који врши родитељско право. Наиме, одлука о захтеву за предају мал.детета туженој мајци условљена је оценом о најбољем интересу мал.детета која укључује низ фактора. У конкретном случају је сагледана укупност односа, да је мал. ВВ здравог развоја у складу са узрастом и развојним потребама, њен боравак са оцем и породицом тужене неколико месеци пред очеву смрт, а потом са туженом и њеном породицом, затим међусобни односи мајке и мал.ВВ и изостанак било каквог контакта дуго година, као и аутентична жеља мал.ВВ да жели да живи у породици своје сестре по оцу, да са мајком не жели да живи и да се добро осећа у средини и породичном окружењу где живи, а све уз поштовање права детета и ценећи значај реуспостављања контакта са мајком у погледу правилног психофизичког развоја мал. ВВ, управо у њеном најбољем интересу.

Супротно ревизијским наводима, другостепени суд је приликом одлучивања, осим мишљења мал.детета у ситуацији када је способно да искаже своје мишљење у конкретном случају о томе где жели да живи, и које се изјаснило да жели да живи са сестром по оцу у њеном домаћинству, ценили и налаз и стручно мишљење надлежног органа старатељства. Наиме, суд када је у питању најбољи интерес детета не опредељује само мишљење детета, већ и друге околности које се тичу узраста и пола детета, потреба детета, што је другостепени суд, а супротно ревизијским наводима, на правилан начин ценио и за своју одлуку дао довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и овај суд. Стога су ревизијски наводи о погрешној примени члана 65. став 3. Породичног закона оцењени као неосновани.

Суд је ценио и остале наводе ревизије, па је нашао да су неосновани, јер је другостепени суд у побијаној одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге из којих произилази неоснованост ревизијских разлога, а које овај суд у свему прихвата.

Из изнетих разлога, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**